RESHIMU

RESHIMU.AI

OPENCHASSIDUS · RESHIMU EDITION

ויטע אשל בבאר שבע

ד"ה ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם · ש"פ וירא, כ' מרחשון ה'תשמ"ז

He Planted an Eishel in Be'er Sheva

DISCOURSE	Maamar of the Lubavitcher Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, said on Shabbos Parshas Vayeira, 20 MarCheshvan 5747 – the birthday of the Rebbe Rashab (22 November 1986)
BASE TEXT	The Rebbe Rashab's maamar "Vayita Eishel" (5650), and the Zohar on the ten saplings (Hashmatos to part I)
PUBLISHED	Dvar Malchus, Shabbos Parshas Vayeira 5747 – hanachah bilti mugah; also printed in Toras Menachem (Hisvaaduyos 5747, vol. 22) and Sefer HaMaamarim Bereishis vol. 1

> **Reshimu Edition.** The maamar, read straight through: Hebrew and English, a key point for each section, a dvar Torah for the Shabbos table, and a one-page summary.

Prepared by Shimon Rosenberg · shimon@reshimu.ai

The same kevius, forty years on.

This maamar was said on Shabbos Parshas Vayeira, 20 MarCheshvan 5747 – the birthday of the Rebbe Rashab (22 November 1986). This year, 5787, 20 MarCheshvan again falls on Shabbos Parshas Vayeira, 31 October 2026.

One page

The same kevius, forty years on. This maamar was said on Shabbos Parshas Vayeira, 20 MarCheshvan 5747 — the birthday of the Rebbe Rashab (22 November 1986). This year, 5787, 20 MarCheshvan again falls on Shabbos Parshas Vayeira, 31 October 2026.

1. Why this verse, now? The generation's task is to spread Chassidus to the farthest outside; that needs new light from above, a treasure the King held in reserve.
2. The Zohar: the ten saplings are the ten sefiros of Atzilus, joined to Malchus on the "eve of the seventh."
3. The seventh year is like Shabbos: both are Malchus. Shabbos lifts every world; Shemittah lifts only the earth.
4. "Eishel" is one tree holding all ten sefiros; "Be'er Sheva" is Malchus.
5. As an inn: eating, drinking, escorting — internal and encompassing. The outside needs the encompassing of the encompassing.
6. "Ramah" is Atik Yomin and David's eternal kingship; "El Olam" is also eternity. The service brings the Redemption, through David Malka Meshicha.

א Why this verse, this Shabbos

ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם הוי׳ א־ל עולם[1]. ומביא בעל ״יום ההולדת״ במאמרו על פסוק זה (דשנת תר״ן[2]) שזכה דורנו ונדפס ויצא־לאור לפני שבת זו [כמו עוד כמה ספרי חסידות שזכה דורנו ויצאו־לאור בו, דיש לומר הביאור בזה, כי מכיון שבזמן זה צריכה להיות הפצת המעיינות חוצה לחוצה שאין חוצה מחוץ הימנו, לפיכך צריכה להיות על זה נתינת כח מלמעלה על־ידי גילוי אור חדש, וכמבואר בדרושי ההילולא[3] שהמלך מבזבז האוצרות שאצר ולא השתמש בהם וכו׳, ונותנם על־ידי פקידי החיל לאנשי החיל כו׳],

The verse of the week: **“And he planted an eishel in Be’er Sheva, and there he called out in the name of Havayah, G-d of the world.”** *(Bereishis 21:33).* **And** *the Rebbe at once ties it to the day:* **the Baal Yom HaHuledes** *– the Rebbe Rashab, whose birthday this Shabbos is –* **brings in his maamar on this verse** *(the maamar of 5650) – a maamar* **that our generation has merited to see printed and published before this Shabbos** *– one of several Chassidic works our generation has merited to see published – and the reason, it may be said, is this:* **since in this time there must be the spreading of the wellsprings outward,** *to the very outside,* **to the outside beyond which there is no further outside, therefore for this there must be an empowerment from above** *(נתינת כח)* **, through the revelation of a new light** *(אור חדש: not made for the occasion but released from the treasury)* **.** *That is what the discourses of the hilula explain with a parable:* **the king spends the treasures he had amassed and never used, and gives them, through the officers of the army** *(the intermediaries)* **, to the soldiers** *(those in the outermost battle)* **, and so on.**

> KEY POINT
>
> **Reaching the farthest outside needs new light from above – and printing the Rashab’s maamar is part of that light arriving.**

ב The ten saplings and the eve of the seventh year

דאיתא בזהר (בהשמטות לחלק א'[4]) תא־חזי עשר נטיעות (כדאיתא במשנה[5] עשר נטיעות כו' מותר לחרוש כו' בשבילן בערב שביעית עד ערב ראש־השנה) כו' אינון עשר נטיעות דנציב קודשא־בריך־הוא, דהא אחיד להון בההוא אתרא דאיקרי ערב שביעית, הינו המשכת וחיבור העשר ספירות עם ספירת המלכות שהוא ענין שנה השביעית (וערב שביעית).

As the Zohar has it *(in the Hashmatos to part one)* **: "Come and see** *(look beneath the surface)* **: ten saplings** *– as the Mishnah teaches: ten saplings scattered in a beis seah, one may plough the entire beis seah on their account, in the year before the seventh, until the eve of Rosh Hashanah –* **and so on. These are the ten saplings that the Holy One, blessed be He, planted, for He attaches** *(אחיד: binds as one)* **them in that place that is called ערב שביעית, the eve of the seventh** *(a state of the soul of the world, not a place)* **."** *What this means:* **the drawing down** *(המשכה, the flow downward)* **and the joining** *(חיבור, union with the receiver)* **of the ten sefiros** *(of Atzilus)* **with the sefirah of Malchus, which is the matter of the seventh year** *(and of the eve of the seventh)* **.**

> KEY POINT
> **Ten saplings = the ten sefiros of Atzilus, joined to Malchus on the "eve of the seventh".**

ג The seventh year is like Shabbos

וכמבואר במאמר שם בארוכה, דשנה השביעית (שמיטה) היא כמו שבת [וכדאיתא במדרש[6] (הובא בהמשך ההילולא[7]) כל השביעין חביבין כו' בשנים שביעי חביב כו' בימים שביעי חביב כו'], ולכן כשם ששבת ענינה הוא ספירת המלכות, על־דרך זה הוא בשנה השביעית. ומכל־מקום יש הפרש ביניהם, דבשבת היא עליית כל העולמות, ולכן אז השביתה היא מכל המלאכות, מה־שאין־כן בשביעית השביתה היא רק מעבודת האדמה, משום שאז העליה היא רק עד ספירת המלכות, דהאדמה היא בחינת עצם המלכות. וזהו ענין עשר נטיעות הקשורות עם השנה השביעית, הינו המשכת העשר ספירות בספירת המלכות.

And as is explained there at length, the seventh year *(Shemittah)* **is like Shabbos** *(in its source, not in its rules) [as the Midrash says (cited in the Hemshech of the hilula): "All sevenths are beloved … among years the seventh is beloved … among days the seventh is beloved"]* **. And therefore, just as the concept of Shabbos is the sefirah of Malchus** *(the seventh of the seven emotive sefiros, the receiver)* **, so too the seventh year.** *There is, however, a difference:* **on Shabbos there is an ascent of all the worlds** *(everything rises to its Source)* **, and therefore the rest is from all labors** *(all thirty-nine)* **; whereas in the seventh year the rest is only from working the soil** *(עבודת האדמה)* **, because then the ascent is only up to the sefirah of Malchus, since the earth is the aspect of the very essence of Malchus** *(it receives and gives form, as the soil does)* **. And this is the matter of the ten saplings that are tied to the seventh year: the drawing down of the ten sefiros into the sefirah of Malchus** *(the ten are drawn into the receiver)* **.**

> KEY POINT
>
> **Shabbos and Shemittah both belong to Malchus; Shabbos lifts every world, Shemittah only the earth.**

ד "He planted an eishel in Be'er Sheva": the ten saplings

וזהו גם מה שכתוב ויטע אשל בבאר שבע, ויטע אשל הוא ענין עשר נטיעות הנ"ל, כי אשל בפשטות הוא אילן (כפירוש האבן־עזרא ועוד פשטני המקרא), דקאי על זעיר־אנפין דאצילות שהוא בחינת צומח דאצילות[8] והוא כולל כל העשר ספירות דאצילות, עשר נטיעות [ומה שכתוב ויטע אשל לשון יחיד, הוא משום שאצילות הוא עולם האחדות, כמבואר במאמר[9]], ו"באר שבע" היא ספירת המלכות, והיינו המשכת העשר ספירות בספירת המלכות.

And this is also what is written "he planted an eishel in Be'er Sheva." *"He planted an eishel"* **is the matter of the ten saplings, since אשל in plain meaning is a tree** *(not a metaphor here: the plain meaning of the word) (as in the commentary of Ibn Ezra and other plain-sense commentators)* **, and it refers to Zeir Anpin of Atzilus** *(the six middos, Chesed to Yesod)* **, which is the vegetative aspect of Atzilus** *(the middos grow out of the intellect as a plant grows from soil)* **and which includes all ten sefiros of Atzilus** *(one root, ten branches)* **– the ten saplings.** *[And that it says "he planted an eishel" in the singular is because Atzilus is the world of oneness, as explained in the maamar.]* **And באר שבע, Be'er Sheva, is the sefirah of Malchus** *(a well, the receiver; seven, the seventh)* **: that is, the drawing down of the ten sefiros into the sefirah of Malchus.**

> KEY POINT
> **Eishel = one tree holding all ten sefiros; Be'er Sheva = Malchus, where they are drawn down.**

ה The eishel as an inn: eating, drinking, escorting

והנה נוסף על פירוש הפשוט הנ"ל איתא[10] (והובא בפירוש רש"י) עוד ב' פירושים בפסוק זה. חד אמר פרדס שיש בו ריבוי פירות (כמפורש במאמר), וחד אמר פונדק לאכסניא ובו כל מיני פירות. דלהפירוש שאשל הוא פרדס, מבואר גם כן בדרושים שזהו ענין עשר נטיעות הנ"ל. אמנם בפירוש השני שהוא פונדק, מבואר בדיבור־המתחיל זה דשנת תר"ל[11] (שהמאמר של בעל "יום ההולדת" דשנת תרמ"ח (שנדפס גם כן בספר הנ"ל[12]) מיוסד עליו) בביאור הראשי־תיבות[13] אשל, אכילה שתיה לויה, דיש בזה ב' סוגים. סוג אחד הוא אכילה ושתיה, שהם ענינים פנימיים. והסוג השני הוא לויה שהוא ענין מקיף, דגם כשיוצא לחוץ, מכל־מקום הרי הוא מלוה אותו באופן של מקיף, ועל־דרך מה שכתוב[14] הוי' צלך גו', שמלוה אותו ושומר עליו. ובעבודת האדם, הנה אכילה ושתיה היא עבודת התורה ומצוות דהינו עבודה פנימית, ולויה היא העבודה דמקיפים כו'. ויש להוסיף עוד בזה, שבזה גופא יש ב' אופנים. דלפי אופן אחד, הל' דתיבת אשל הוא ראש־תיבת לינה[15], שגם שייך לפונדק ובית שהוא מקיף, אבל מכל־מקום הרי זה מקיף דבית. מה־שאין־כן לפי האופן דל' הוא ראש־ תיבת לויה, הרי זה מקיף דמקיף, בחינת הוי' צלך, שזהו מקיף מיוחד שצריכים בשביל העבודה בחוץ.

And now, beyond this plain explanation, there are *(as Rashi brings)* **two more explanations of this verse. One says: an orchard** *(*פרדס*: many fruit-trees, like the ten saplings)* **, with many fruits** *(as set out in the maamar)* **; and one says: an inn** *(*פונדק*)* **for lodging, with all kinds of fruit. On the explanation that the eishel is an orchard, it is likewise explained in the discourses that this is the matter of the ten saplings mentioned above. But on the second explanation, that it is an inn** *(the one that needs its own treatment)* **, it is explained in this same maamar of 5630** *(the one on which the Rashab's maamar of 5648, printed in the same volume, is based)* **in explaining the initial letters אשל: אכילה, שתיה, לויה – eating, drinking, escorting. There are two kinds in this. One kind is eating and drinking, which are internal matters** *(light that enters)* **; and the second kind is escorting, which is an encompassing matter** *(light that surrounds)* **: even when one goes outside, he is still escorted in an encompassing way, in the manner of what is written, "Havayah is your shade,"** *(Tehillim 121:5)* **which accompanies him and guards him. And in the service of man: eating and drinking is the service of Torah and mitzvos, that is, internal service, and escorting is the service of encompassing lights, and so on. And there is more to add, that within this itself there are two ways. According to one way, the ל of the word אשל stands for לינה, lodging, which also belongs to an inn and a house, which is encompassing; but it is still the encompassing of a house. Whereas according to the way in which the ל stands for לויה, escorting, it is an encompassing of the encompassing** *(a protection that goes beyond any known place)* **– the aspect of "Havayah is your shade," a special encompassing that is needed for the service outside** *(away from every supporting environment)* **.**

KEY POINT

Eating and drinking take hold from inside; escorting goes with you outside — that's the extra service the outside needs.

ו "Under the eishel in Ramah": David, El Olam, and the Redemption

והנה במאמר דתר"ן שם מסיים שיש עוד דעה במדרש רבה[16] בענין אשל, על־פי מה שכתוב בשמואל א' קרוב לסופו[17] ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה, דבחינת ברמה קאי על "עתיק יומין", כמו שכתוב[18] רמה קרני (כמבואר ב"אור התורה"[19]). ועל־פי־זה יש לקשר זה גם עם סיום הכתוב ויקרא שם בשם הוי' א־ל עולם. דהנה איתא בגמרא[20] דמה שכתוב רמה קרני, קאי על מלכות דוד שהיא מלכות נצחית משום שנמשח בקרן. וזהו גם ענין ויקרא שם בשם הוי' א־ל עולם, כמבואר בדיבור־המתחיל הנ"ל דתר"ל[21] שם, דנוסף לענין א־ל עולם כפשוטו, ונוסף להפירוש א־ל עולם ולא א־ל העולם שאלקות ועולם כולא חד, ובאופן דאין עוד מלבדו, הרי יש עוד פירוש בזה, דיש לומר דמה שכתוב עולם הוא לשון נצחיות, דזהו ענין מלכות נצחית דדוד. וזהו ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם הוי' א־ל עולם, דעל־ידי העבודה בכל הענינים הנ"ל דתורה ומצות ומקיפים וכו', באים בקרוב ממש לשלימות קיום המצות שיהיה כמצות רצונך, והקיצו ורננו שוכני עפר[22] ובעל "יום ההולדת" בתוכם, ונשיא דורנו וכל הצדיקים בתוכם, ובפרט האבות, ואין קורין אבות אלא לשלשה[23], בגאולה האמיתית והשלמה במהרה בימינו ממש על־ידי דוד מלכא משיחא.

And now, the maamar of 5650 there concludes that there is another opinion in the Midrash Rabbah *(Bereishis Rabbah 54:6: the Sanhedrin)* **on אשל, based on what is written in Shmuel I, near its end: "and Shaul was sitting in Givah, under the eishel in ברמה." The aspect of ברמה refers to Atik Yomin** *(the highest level of Divine will in Atzilus)* **, as is written "רמה קרני, my horn is raised"** *(as explained in Ohr HaTorah)* **. And on this basis, one can connect this also with the close of the verse, "and he called there in the name of Havayah, El Olam." For the Gemara has it that "רמה קרני" refers to the kingship of David, which is an eternal kingship because he was anointed with a horn** *(Kerisus 6a; Shaul and Yehu, anointed from a flask, did not last)* **. And that is also the matter of "he called there in the name of Havayah, El Olam," as explained in the maamar of 5630 mentioned above,** *that besides the plain meaning of "El Olam"* **and besides the explanation "El Olam" and not "El HaOlam," that G-dliness and the world are one, in the way of "there is none other than Him," there is another explanation: that "olam" is a term of eternity, which is the matter of the eternal kingship of David. And that is "he planted an eishel in Be'er Sheva and called there in the name of Havayah, El Olam": through the service in all the matters above – Torah and mitzvos, encompassing lights and so on – we come very close** *(בקרוב ממש)* **to the completion of the fulfillment of the mitzvos, that it be as You willed, "Awake and sing, you who dwell in the dust"** *(Yeshayah 26:19: the resurrection)* **– and the Baal Yom HaHuledes among them, and the Nasi of our generation, and all the tzaddikim among them, and especially the Fathers** *(and*

only three are called "Fathers") **, in the true and complete redemption, speedily in our days, literally, through David Malka Meshicha** *(Moshiach, of David's line)* **.**

> KEY POINT
> **"Olam" also means eternity – David's eternal kingship – and the service described brings us to its revelation.**

Shabbos-table dvar Torah

Every year on the Rashab's birthday the Rebbe turns a verse about Avraham into a question about us. This year the verse is "he planted an eishel in Be'er Sheva." An eishel is a tree. But it is also, the Rebbe says, an inn: eating, drinking, escorting.

Here is the part worth saying at the table. Eating and drinking go inside; the host gives, the guest takes it in. Escorting is different. The host walks you to the edge of the town and the care goes with you after you've left. The Rebbe says a Jew needs both: Torah and mitzvos that become part of you, and something that goes around you when you step outside, "Havayah is your shade."

And he ends with a word: "olam." G-d of the world, yes. But also G-d of eternity, David's kingship that does not end. The service of the inside and the outside, he says, brings us very close to the end of the whole story.

A question for the table: who escorted you the last time you went somewhere hard, and who are you escorting this week?

RESHIMU

Get the next maamar, every week.

Hebrew and English, elucidated, with sources checked. Free at **reshimu.ai**

Prepared by Shimon Rosenberg · shimon@reshimu.ai

Hanachah bilti mugah — a record of what was said, not reviewed by the Rebbe.